

WOLONTARIAT W NIEMCZECH

Wolontariusze realizują zasadę subsydiarności

Republika Federalna Niemiec zasadę państwa socjalnego realizuje poprzez świadczenia i ustalenie porządku socjalnego. Zasada ta nakazuje ustawodawcy:

– troszczyć się o wyrównanie kontrastów socjalnych, a tym samym o sprawiedliwość społeczną,

– tworzyć i zachowywać bezpieczeństwo socjalne obywateli.

Zasada państwa socjalnego realizuje się także przez solidarne i socjalne zachowanie obywateli, samopomoc indywidualną i zbiorową oraz wsparcie międzyludzkie w trudnych sytuacjach życiowych.

Polityka społeczna koncentruje się wokół zasady subsydiarności. Dla Federalnego Trybunału Konstytucyjnego, zasada ta oznacza „że w pierwszym rzędzie zadziałać powinna wspólnota mniejsza, zaś instrumenty państwowe dopiero wtedy, gdy będzie to nie do uniknięcia”. Jeżeli osoba nie jest w stanie sama sobie pomóc, powinna jej najpierw pomóc rodzina, sąsiedzi, grupy samopomocy, niezależna opieka społeczna, gminy, a dopiero jako ostatnia – instytucja państwowa.

Definicja i liczby

Wolontariat to ochotnicza i nieodpłatna działalność na rzecz innych, odbywająca się w ramach istniejących możliwości organizatorskich.

W wolontarystycznym zaangażowaniu rozróżnia się pracę w takich dziedzinach jak: sport, organizacja wolnego czasu, kultura, ekologia, wydarzenia religijne i pomoc społeczna.

Najlepiej strukturę działań wolontarystycznych przybliży nam tabela 1. Pozostałe dane liczbowe dotyczące wolontariatu można przeanalizować na zamieszczonych wykresach.

Niemieccy wolontariusze bez względu na wiek, wykształcenie i wykonywany zawód mogą działać w różnych organizacjach: od związków dla bezrobotnych, związków osób karanych poprzez profesjonalne punkty poradnictwa, związki zrzeszone i stowarzyszenia, partie polityczne, grupy samopomocowe – aż do pomocy osobom prywatnym.

Nowoczesny wolontariusz tworzy nową formę zaangażowania społecznego. Każda osoba chcąc zostać wolontariuszem ma możliwość rozwijania swojej indywidualności.

Specyfiką niemieckiego wolontariatu jest włączanie się różnych grup zawodowych do pracy z obywatelami, jak również włączenie się w działalność organizacji działających w szkołach wyższych, technikach, szkołach zawodowych i klubach młodzieży, w zakładach pracy, kasach chorych, aptekach.

Międzynarodowy Rok Wolontariatu w Niemczech

Rok 2001 ogłoszony został jesienią 1997 roku Międzynarodowym Rokiem Wolontariatu. W tym światowym roku bierze udział 123 krajów.

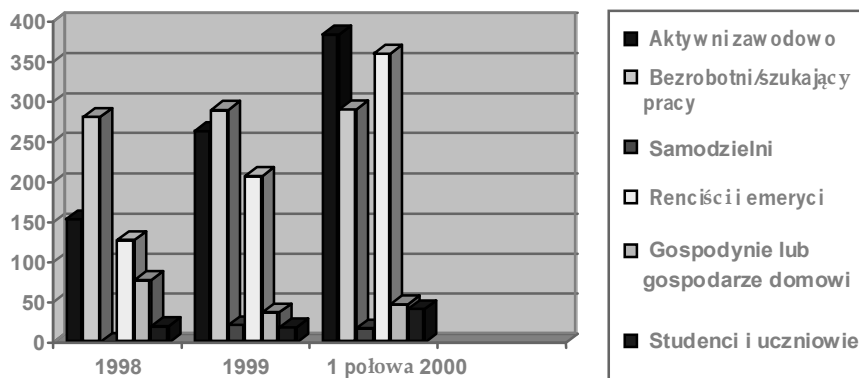
Jak przedstawiają się działania i cele Internationale Jahr der Freiwilligen 2001 (IJF) – Międzynarodowego Roku Wolontariatu 2001 w Niemczech?

Przygotowanie i koordynacja IJF zlecona została UN – Freiwilligenprogramm, UNV – Volunteers z siedzibą w Bonn.

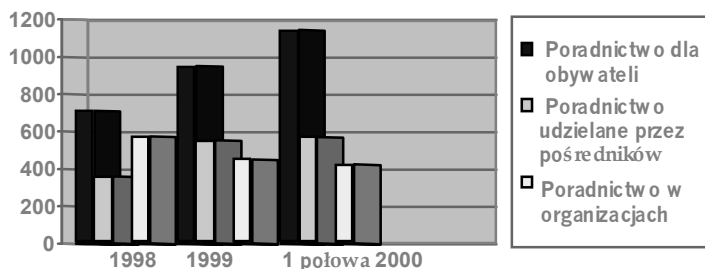
Tabela 1 Statystyka działalności wolontariuszy w Niemczech w październiku 1999 r.

Dziedziny pracy w olontariuszy	Liczba aktywnych w olontariuszy w milionach	Udział ludności w procentach	Liczba godzin w miesiącu
Szkoły/ Przedszkola	3,7	6	8,8
Kościół/ Religie	3,3	5	11,8
Opieka społeczna	2,6	4	20,0
Służba ratownicza/Straż pożarna	1,5	2	18,7
Zajęcia pozaszkolne/Praca na rzecz młodzieży/Dokształcanie	1,0	2	17,5
Zdrowie/Samopomoc	0,6	1	23,5

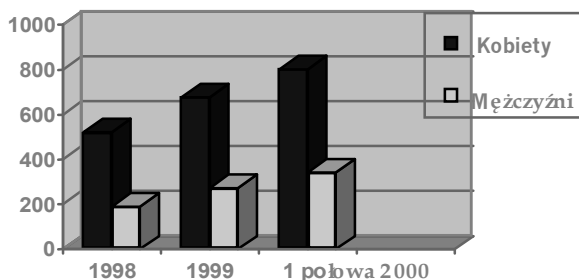
STATUS ZAWODOWY

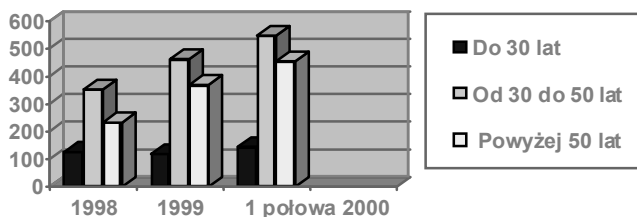
POŚREDNICTWO

ZAINTERESOWANIE WOLONTARIATEM

STRUKTURA WIEKU

W ulotce informującej o giełdach wolontariatu w Niemczech można przeczytać:

My o sobie... (Wir über uns)

a Szukamy osób, związków, zrzeszeń, organizacji mających potrzebę

i szukających odpowiedniego kontaktu.

a Nie oceniamy ofert, lecz tylko pośredniczymy w spotkaniu.

a Rozumiemy naszą pracę, jak również potrzeby, i jesteśmy otwarci dla wszystkich związków, stowarzyszeń i organizacji.

a Domagamy się, aby praca wolontarystyczna odbywała się w sprzyjających warunkach i dawała nowe impulsy.

a Pośredniczymy w ochotniczej działalności grup samopomocy.

Oni o sobie... (Sie über sich)

a Oni szukają osób mających czas i chcących pomagać innym ludziom.

a Mają interesujące projekty i pola działań.

a Potrzebują informacji i poradnictwa.

a Od nich można zbierać doświadczenia.

Przykład instytucji publicznej w Niemczech, zajmującej się wolontariatem

Giełda Wolontariatu w Magdeburgu.

Albert - Vater- Straße 88

039108 Magdeburg

tel. 00/49/391/ 790 55 18

W listopadzie 1997 rozwinęła się idea tworzenia Giełdy Wolontariatu w Magdeburgu. Rozpoczęto się od nawiązania kontaktu z organizacjami socjalnymi, stowarzyszeniami i instytucjami na terenie Magdeburga, które wyrażały chęć współpracy z wolontariuszami. Po niedługim czasie okazało się, iż takich organizacji jest wiele i z bardzo różnych dziedzin życia społecznego.

Uroczyste otwarcie Giełdy Wolontariatu

w Magdeburgu nastąpiło w styczniu 1998 r. Od tego czasu rozpoczęła się aktywna praca tej organizacji.

Głównym jej celem było i jest:

– INFORMACJA: przedstawianie działań wolontarystycznych, przyjmowanie ofert i informowanie

o możliwościach pracy np.: w kulturze, ekologii, pomocy społecznej,

– PORADNICTWO: motywowanie, inspirowanie

i zapewnianie warunków potrzebnych do pracy wolontarystycznej.

– POŚREDNICTWO: pomoc w drodze do działalności wolontarystycznej, gromadzenie nowych ofert pracy dla wolontariuszy,

– TOWARZYSZENIE: wspieranie osób w tworzeniu i realizacji nowych pomysłów,

– DOKSZTAŁCANIE: poszerzanie kwalifikacji wolontariuszy, kształcenie w głównych urzędach,

– KONTAKT: nawiązywanie kontaktu z wolontariuszami i organizacjami, pozyskiwanie do aktualnej pracy wolontariuszy.

Jednym ze sposobów promowania działań wolontarystycznych i pozyskiwania nowych ochotników są artykuły o działaniach i zaangażowaniu wolontariuszy w codziennej prasie, jak również w bezpłatnych gazetach.

ZAINTERESOWANIE OBYWATELI	MAGDEBURG	KRAJ SACHSEN- ANHALT
• Kontakt w ciągu roku		
⇒ Pierwszy kontakt	25	522
⇒ ciągły kontakt	31	190
⇒ łączny kontakt	56	712
• Płeć		
⇒ Kobiety	36	516
⇒ Mężczyźni	20	196
• Wiek		
⇒ do 30 lat	6	127
⇒ 30 - 50 lat	25	334
⇒ powyżej 50 lat	25	251
• Wykształcenie		
⇒ szkoła podstawowa	2	130
⇒ szkoła przygotowująca do zawodu	42	380
⇒ gimnazjum	12	202
• Status zawodowy		
⇒ czynni zawodowo	10	164
⇒ bezrobotni/szukający pracy	16	291
⇒ pozostałe osoby/nie czynne zawodowo	30	257
• Intencja obywateli		
⇒ nie pokrywający się wolontariat	3	241
• Obszary działań w olontaryjnych		
⇒ pomoc starszym	20	98
⇒ pomoc młodzieży	10	36
⇒ pomoc niepełnosprawnym	1	53
⇒ pomoc rodzinna	1	38
⇒ pomoc uzależnionym	2	18
⇒ migracje/problemy międzynarodowe	3	16
⇒ pomoc socjalna	1	35
⇒ obszar samorządowy	1	8
⇒ obszar polityczny	1	12
⇒ obszar sportowy	1	6
⇒ obszar techniczny	1	21
⇒ obszar wyznaniowy	1	4
⇒ pomoc ratownicza	2	4
⇒ kultura/dokształcanie	2	55
⇒ ekologia/ochrona środowiska	2	11
⇒ wymiar sprawiedliwości	2	16
⇒ inne	2	42
• Źródła informacji dla obywateli		
⇒ media	27	263
⇒ znajomi/przyjaciele	18	126
⇒ profesjonalści/specjaliści	2	118
• Pośrednictwo w kontakcie		
⇒ do wolontariuszy	34	285
⇒ do samopomocy	27	72
⇒ bezwzględny kontakt	27	355

STOWARZYSZENIA ORGANIZACJE/O SOBY PRYWATNE	MAGDEBURG	KRAJ SACHSEN-ANHALT
• Kontakt w ciągu roku		
⇒ do Giełd Wolontariatu	28	393
⇒ do zainteresowanych	8	183
⇒ wspólny kontakt	36	576
• Charakter zainteresowania		
⇒ partie polityczne		1
⇒ Stowarzyszenia/ Organizacje/Instytucje	34	452
⇒ Grupy samopomocowe	1	53
⇒ Osoby prywatne	1	32
• Korzystny obszar działania		
⇒ pomoc starszym	9	59
⇒ pomoc młodzi	9	60
⇒ pomoc niepełnosprawnym	8	80
⇒ pomoc rodzinna	1	24
⇒ pomoc uzależnionym	2	22
⇒ migracje/ problemy międzynarodowe	4	11
⇒ pomoc socjalna		51
⇒ obszar samorządowy		4
⇒ obszar polityczny		11
⇒ obszar sportowy	1	24
⇒ obszar techniczny		19
⇒ obszar wyznaniowy	1	9
⇒ pomoc ratownicza	2	9
⇒ kultura/dokształcanie		92
⇒ ekologia/ochrona środowiska	1	11
⇒ wymiar sprawiedliwości	1	3
		33

Opracowanie i tłumaczenie:

Agnieszka Krawczyk – Centrum Wolontariatu w Krakowie

Bibliografia

„Niemcy w świetle faktów i liczb” – Urząd Prasy i Informacji Rządu Federalnego 1998

„Freiwillig engagiert” – Die Akademie Bruderhilfe Familienfürsorge

„Entwicklung der Ehrenamtsbörsen in Sachsen-Anhalt” – Der PARITÄTISCHE Wohlfahrtsverband 1998